

Petra Thunegard, 011-19 11 29

2001-10-26

0210-0102105

2001-07-11

N2001/6498/TP

Näringsdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Remissyttrande över slutbetänkande (SOU 2001:44) Jämställdhet –transporter och IT från Rådet för jämställdhetsfrågor

Sammanfattning

Rådet för jämställdhetsfrågor för transporter och IT-tjänster (Jämit) har lämnat sitt slutbetänkande till regeringen. Sjöfartsverket väljer att kommentera vissa delar av detta betänkande. Det gäller främst förslagen om en ny myndighet, ett nytt transportpolitiskt delmål, styrning av berörda myndigheter, jämställdhet i lagstiftningen, jämställdhet vid offentlig upphandling och jämställda organisationer.

Sjöfartsverket anser att det är viktigt att jämställdhetsperspektivet integreras i hela verksamheten och instämmer i stort med Jämits förslag. Verket vänder sig dock mot förslaget om att remissynpunkter från organisationer som inte har en rimligt lika fördelning av kvinnor och män i sin ledning och styrelse ska tillmätas väsentligt mindre vikt än jämställda organisationers synpunkter.

Sjöfartsverket anser att fördelningen av kvinnor och män i en organisations ledning och styrelse är ett alltför trubbigt instrument för att avgöra hur jämställd organisationen verkligen är. Denna fördelning säger inte något om organisationens arbete med integrering av jämställdhetsperspektivet vare sig i den interna eller den externa verksamheten.

Jämits förslag

En ny myndighet

Jämit föreslår att regeringen inrättar en ny myndighet som ges i uppdrag att verka som ett nationellt pådrivande kunskaps- och resurscentra för samhälle och näringsliv. Myndighetens uppgift bör vara att:

- Samla befintlig kunskap inom området.
- Ansvara för kunskapsförmedling om jämställdhet genom seminarier och annan opinionsbildande verksamhet.
- Utveckla metoder för jämställdhetsanalyser.
- Samordna jämställshetsarbetet.
- Bistå vid införandet av kunskap från genus- och jämställdhetsforskning i näringsliv, i utbildningar och i övrig berörd verksamhet.
- Bygga upp en databas med goda exempel på jämställdhetsprojekt och metodutveckling.
- Etablera samarbete med näringslivet och med arbetsmarknadens parter.

Sjöfartsverket anser att det är viktigt att respektive myndighets ledning tar ansvar för och aktivt driver frågan om ökad jämställdhet i det interna och det externa arbetet. Sjöfartsverket håller med om att en myndighet i enlighet med Jämits förslag skulle kunna fungera som ett bra institutionellt stöd i övriga myndigheters strävan med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i verksamheten.

Ett nytt transportpolitiskt delmål

Ett sjätte delmål för ett jämställt transportsystem

Jämit föreslår att regeringen snarast föreslår att riksdagen fastställer ett sjätte transportpolitiskt delmål för ett jämställt transportsystem med följande formulering.

Målet är ett jämställt transportsystem, där transportsystemet utformas så att det svarar mot både kvinnors och mäns transportbehov. Där både kvinnor och män ges samma möjligheter att påverka dess tillkomst, utformning och förvaltning och där både kvinnors och mäns värderingar tillmäts samma vikt.

Sjöfartsverket, som noterat att regeringen i prop. 2001/02 Infrastruktur för ett långsiktigt hållbart transportsystem redan har föreslagit ett sådant nytt delmål, har inget att erinra mot ett sjätte delmål för ett jämställt transportsystem.

Styrning av berörda myndigheter

Etappmål för ett jämställt transportsystem

Jämit föreslår att regeringen i regleringsbrev till myndigheterna inför ett nytt etappmål för ett jämställt transportsystem. Etappmålet för ett jämställt transportsystem bör vara:

- Att all relevant information redovisas utifrån kön.
- Att eventuella skillnader mellan kvinnor och män redovisas och analyseras.
- Att berörda myndigheter i sina beslut beaktar dessa skillnader.

Sjöfartsverket har inget att erinra mot förslaget om etappmål för ett jämställt transportsystem.

Uppdrag att utveckla etappmål för trygghet och säkerhet

Jämit föreslår att regeringen ger myndigheterna i uppdrag att utveckla etappmål med betoning på trygghet och säkerhet.

Etappmålet handlar om att på ett tidigt stadium i planerings- och projekteringsprocessen ta hänsyn till såväl kvinnors som mäns förhållningssätt till trygghetsaspekten i säkerhetsbegreppet.

Sjöfartsverket ser ett behov av att utveckla etappmål för trygghet och säkerhet ur ett jämställdhetsperspektiv och instämmer med Jämits förslag. Det gäller såväl vid utvecklingen i frågor som rör traditionell sjösäkerhet, som t.ex. livräddningsutrustning, som vid fysisk planering av angringsplatser och terminaler.

Uppdrag att utveckla handlingsplan för transportmyndigheternas externa och interna jämställdhetsarbete

Jämit föreslår att regeringen ger berörda myndigheter i uppdrag att presentera en handlingsplan för hur arbetet med att integrera jämställdhetsperspektivet i den ordinarie verksamheten skall bedrivas.

Sjöfartsverket håller med Jämit om behovet av handlingsplan för att kunna åstadkomma och följa upp en integrering av jämställdhetsperspektivet i såväl den interna som den externa verksamheten.

Jämställdhet i lagstiftningen

Jämställdhetsperspektivet i kommunikationslagarna, plan- och bygglagen och miljöbalken

Jämit föreslår att regeringen i proposition ser till att jämställdhetsperspektivet förs in i lagstiftningen.

Principer för att öka jämställdhet genom dessa regler kan handla om

- portalparagrafer som synliggör jämställdhet; nya i kommunikationslagarna och kompletterade i PBL och miljöbalken,
- beslutsunderlag som redovisar konsekvenserna för både kvinnor och män, samt
- beslut som redovisar hur konsekvenserna påverkat avgörandet.

Sjöfartsverket har inget att erinra mot förslaget att jämställdhetsperspektivet förs in i lagstiftningen.

Jämställdhet vid offentlig upphandling

Jämit föreslår att jämställdhet förs in som ett viktigt styrmedel vid all offentlig upphandling.

Offentlig upphandling kan vara ett instrument för att främja den jämställdhetspolitiska målsättningen på samma sätt som för andra politiska målsättningar. Bedömningen av anbud vid upphandling görs utifrån utvärderingskriterier som visar det mest ekonomiskt fördelaktiga, vilket även bör innefatta en samhällsekonomisk nyttomodell som inkluderar jämställdhet.

Sjöfartsverket har inget att erinra mot förslaget att jämställdhet förs in som styrmedel vid offentlig upphandling.

Jämställda organisationer

Jämit föreslår att regeringen som sin policy deklarerar att remissynpunkter från organisationer som inte har en rimligt lika fördelning av kvinnor och män i sin ledning och styrelse tillmäts väsentligt mindre vikt än jämställda organisationers synpunkter.

Transportsektorn är mansdominerad och män är överrepresenterade i många sammanhang där transportpolitiska åtgärder beslutas. Om organisationer verksamma på transportområdet ska kunna anses bidra till ett jämställt transportsystem måste de också kunna uppvisa en egen vilja och förmåga till jämställdhet.

Sjöfartsverket anser att fördelningen av kvinnor och män i en organisations ledning och styrelse är ett alltför trubbigt instrument då denna fördelning i sig inte behöver vara avgörande för hur jämställd organisationen verkligen är. Inte heller säger denna fördelning något om organisationens arbete med integrering av jämställdhetsperspektivet vare sig i den interna eller den externa verksamheten.

I handläggningen av detta ärende, som avgjorts av generaldirektören Jan-Olof Selén, har deltagit byrådirektören Petra Thunegard som föredragande.

Jan-Olof Selén

Petra Thunegard